

Miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 1 i Husdyrbrugloven

**Fjerkræbrug
Brandvej 64,
7361 Ejstrupholm**

Afgørelsesdato: 21. januar 2021

Copyright

Ortofoto (fra 2015 -) indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, som frit har stillet sit materiale til rådighed. Link til vilkår: <http://sdfe.dk/om-os/lovstof/rettigheder-og-vilkaar/>

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i bilag A.

Indhold

DATABLAD	5
ANSØGNINGEN	6
HISTORIK	6
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	6
VILKÅR	7
LOVGRUNDLAG	10
BIAKTIVITETER	10
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	10
GYLDIGHED	11
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	11
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	11
MILJØKONSEKVENSRAPPORT	11
IKAST-BRANDE KOMMUNES VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR DE STILLEDE VILKÅR	11
PLACERING AF ANLÆG	11
LANDSKABELIGE, KULTURHISTORISKE OG GEOLOGISKE VÆRDIER	12
PÅVIRKNING AF NATUR	12
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER	12
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	12
LUGT	12
STØJ	12
STØV	13
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD	13
LYSPÅVIRKNING	13
UDEGÅENDE DYR	13
AFFALD	13
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING	13
TRANSPORT	13
SPILDEVAND	13
HÅNDTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	14
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	14
BAT – REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION	14
BAT – RÅVARER	14
BAT – VAND OG ENERGI	15
BAT – MANAGEMENT	15
SAMLET VURDERING OM ANVENDELSE AF BAT	15
KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	15
KLAGEVEJLEDNING	15
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	17
BILAG	18

Datablad

Husdyrbruget	
Bedrift Cvr	67669258
Husdyrbrugets navn	LANDBRUGSMEDHJÆLPER HENRY BJERREGÅRD JENSEN
Beliggenhedsadresse	Brandevej 64
Postnummer	7361
By	Ejstrupholm
Ansøger	
Ansøgernavn	Henry B Jensen
Ansøgeradresse	Brandevej 64
Ansøgerpostnummer	7361
Ansøgerby	Ejstrupholm
Ansøgetelefon	20279170
Ansøger-email	henrybjensen@gmail.com
Konsulent	
Konsulent Cvr	27350755
Konsulent virksomhedsnavn	Søhøjlandets Regnskabskontor v/Keld Th Sloth
Konsulentnavn	Niels Provstgård/ Søhøjlandets Regnskabskontor
Konsulentadresse	Nørreskov Bakke 28
Konsulentpostnummer	8600
Konsulentby	Silkeborg
Konsulenttelefon	86821666
Konsulent-email	NEP@shlrk.dk
Ejendom	
Ejendomsnummer	7560002318
CHR numre	68738
Matrikler på ejendomsnummer	
Matrikel: 1c - Kidmose Gde., Ejstrup	
Matrikel: 1m - Kidmose Gde., Ejstrup	
Matrikel: 1o - Kidmose Gde., Ejstrup	
Matrikel: 1p - Kidmose Gde., Ejstrup	
Matrikel: 2o - Kidmose Gde., Ejstrup	
Matrikel: 2p - Kidmose Gde., Ejstrup	
Matrikel: 2q - Kidmose Gde., Ejstrup	
Matrikel: 1h - Tykskov Gde., Ejstrup	
Matrikel: 1i - Tykskov Gde., Ejstrup	

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 22. juni 2020 modtaget en ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse jævnfør *Husdyrbrugloven*ⁱ, af husdyrbruget, Brandevej 64, 7361 Ejstrupholm.

Ansøger har ansøgt om ny miljøgodkendelse for at kunne ændre den tilbageværende burægsproduktion til skrabeægsproduktion.

På Brandevej 64, 7361 Ejstrupholm er der i dag 2 hønsestalde, hvori der i en årrække er produceret konsumæg. I 2012 blev den største af staldene (stald 9) ændret fra bure til etageanlæg til frilandshøns. I forbindelse med den indkomne ansøgning ønskes den anden stald (stald 7) ændret fra produktion af buræg til skrabeæg. (Se situationsplan bilag 1).

Husdyrbruget vil i fremtiden have et samlet produktionsareal på 4.970 m², hvorpå der er fjerkræ. Ud over den indvendige renovering/udskiftning af inventar i stalden, hvor produktionen ændres fra buræg til skrabeæg, ønskes der opsat en lukket container til opsamling af husdyrgødningen fra stalden. (placeringen af produktionsarealer og "arealer" til oplagring/opsamling af husdyrgødning ses på side 8 under vilkår 2. Containeren er markeret som "bygning" nr. 2).

Godkendelsen skal ske efter ny lovgivning (stipladsmodellen).

Historik

8 års drift

For 8 år siden var den gældende produktionstilladelse en § 11-miljøgodkendelse fra den 22. september 2008 til 33.900 stk. årshøner (konsumæg, bure med bånd, staldgødning og 1.200 årshøner (konsumæg, gulvdrift + gødningskumme, skrabebehøns).

Nudrift

Den gældende godkendelse på ejendommen er efter en afgørelse om skift i dyretype fra den 14. juni 2017. Godkendelsen er på 11.430 årshøner (konsumæg, bure med bånd, staldgødning) (14.720 stipladser) og 21.200 årshøner (konsumæg, voliere m. gødningsbånd, fritgående høns med udeareal) (23.380 stipladser).

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Brandevej 64, 7361 Ejstrupholm, med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 16 a, stk. 1, i *Husdyrbrugloven*, samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at godkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøgodkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, ansøgningsskema nr. 220210, version 4, og ansøgers miljøkonsekvensrapport med bilag (se bilag B, samt bilag 1, 2, og 3). Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget – det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Miljøgodkendelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for ejendommens drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbruges virkninger på miljøet.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.
2. Produktionsareal, dyretyper, staldindretning og gødningsopbevaring m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Stalde og produktioner						
Stald-navn	Stald-størrelse (m ²)	Ventilation	Kilde højde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktions-areal (m ²)
Ansøgt drift						
7	1.024	Mekanisk ventilation	6 m	(#312453) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	171
				(#312451) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	1.659
9	1.593	Blandet ventilation	6 m	(#312460) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	261
				(#312459) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	285
				(#312456) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2.594
Sum						4.970

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
10, gødning	Fast				464
Container	Fast				14

2: container til husdyrgødning, 7 + 9 produktionsarealer, 10: Møddinghus

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.
5. Husdyrbruget skal have procedurer for korrigerende handlinger ved eventuel overskridelse af generelle miljøregler, og af miljøgodkendelsens vilkår. Disse procedurer kan helt eller delvist være formuleret i en beredskabsplan – jævnfør vilkår 6 – og/eller i en drifts-logbog.
6. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret – og dateret - beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.
7. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for

miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

8. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (www.agro.au.dk/myndighedsraadgivning/).

9. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Sådanne målinger kan dog højst forlanges foretaget en gang årligt, medmindre særlige forhold gøre sig gældende. Udgifter til støjmåling/støjeregninger afholdes af husdyrbruget.

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ¹
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

10. Staldene skal være indrettet med gødningsbånd.

11. Gødningsbånd skal tømmes mindst 3 gange ugentligt med et interval på 2 dage.

¹ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

12. Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
13. Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres: - enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.
14. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 7 dage.
15. Logbogen skal opbevares i mindst fem år på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningsskema nr. 220210, version 4, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 17. november 2020.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 a, stk. 1 i *Husdyrbrugloven*, da der er en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet efter *Husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ og IE-direktiv^{iv} er indarbejdet.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *Miljøbeskyttelsesloven*^v eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøgodkendelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været for-annonceret i 14 dage fra den 16. november 2020 på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside, www.ikast-brande.dk. Offentligheden har dermed haft mulighed for at se ansøgningen og anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, jævnfør § 55 i *Husdyrbrugloven*.

For-annonceringen gav ikke anledning til anmodninger om at se udkastet eller bemærkninger til det ansøgte.

Ansøger, ansøgers konsulent og de, der havde anmodet om det, har haft et udkast til afgørelsen i høring fra den 15. december 2020 med 30 dages frist for kommentarer. Naboer og andre berørte blev ligeledes den 15. december 2020 orienteret om udkastet og om hvordan de kunne rekvirere udkastet til afgørelse. De fik også en frist på 30 dage til at kommentere udkastet. I forbindelse med nabohearingen har der været en telefonisk henvendelse fra ejer af Munkhøjvej 12, 7361 Ejstrupholm, der havde nogle spørgsmål og kommentarer primært omkring opbevaring og håndtering af husdyrgødning, samt kørsel fra Brandevej 64 via Munkhøjvej til udkørslen ved Lundfodvej. Ikast-Brande kommune har efter

henvendelsen drøftet ovenstående emner med ansøger, men ikke vurderet at det har afgørende betydning for den endelige afgørelse.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet den 21. januar 2021, og blev offentliggjort på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside <https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer> fredag den 22. januar 2021. Afgørelsen bliver desuden lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden www.dma.mst.dk.

Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af miljøgodkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøgodkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøgodkendelse efter reglerne i *Husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Miljøkonsekvensrapport

En ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse skal indeholde en miljøkonsekvensrapport. De oplysninger, som ansøger fremlægger i miljøkonsekvensrapporten, skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet, lige som ansøger skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert.

Ansøgers konsulent har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport (se bilag B), som – sammen med ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk – danner grundlag for afgørelsen om miljøgodkendelsen. Miljøkonsekvensrapporten opsummerer husdyrbrugets påvirkning af miljø, landskab, naboer, natur m.m.

Ikast-Brande Kommunes vurdering og begrundelse for de stillede vilkår

Vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Placering af anlæg

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1 og 3.4.1, at eksisterende bygninger og ny gødningsopbevaring overholder de faste afstandskrav.

Landskabelige, kulturhistoriske og geologiske værdier

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.4 og 4.1, at gennemførelsen af projektet (ingen nybyggeri) – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand.

Påvirkning af natur

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.5, 3.5.1 og 4.3 og beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1-, 2- og 3-natur. Ligeledes vurderes det, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af *Naturbeskyttelseslovens*^{vi} § 3. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.3, og beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Jord, grundvand og overfladevand

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1, og 4.12, at projektet ikke medfører nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand – herunder overfladevand inden for Natura 2000-områder².

Lugt

Nærmeste enkeltboliger uden landbrugspligt er Munkhøjvej 12, 7361 Ejstrupholm og Brandevej 62, 7361 Ejstrupholm henholdsvis ca. 290 meter mod sydvest og ca. 300 meter mod øst. Nærmeste samlede bebyggelse måles til Lundfodvej 25, 7330 Brande, som ligger ca. 800 meter nordvest for husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.6, 3.4.1 og 4.4, og beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk, at projektet overholder lugtgenekriterierne, og at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget.

Ikast-Brande Kommune stiller dog et lugt-vilkår for at kunne minimere lugtgener, hvis de viser sig at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen (vilkår 7).

Støj

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.1 og 4.5 er der redegjort for støj fra husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår i forhold til den maksimale støjledning fra husdyrbruget, herunder fra anlæg, maskiner og transport internt på husdyrbruget (ikke kørsel på offentlig vej), for at sikre, at husdyrbruget ikke giver anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende. Vilkåret giver også mulighed for en støjmåling eller en beregning for husdyrbrugets regning, såfremt det bliver relevant (vilkår 9).

² Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

Støv

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.2 og 4.6 er der redegjort for gener fra husdyrbruget i form af støv. Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår om støv.

Fluegener og uhygiejniske forhold

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.4 og 4.8 er der redegjort for skadedyrsbekæmpelse på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår der sikrer, at der kan gennemføres foranstaltninger, hvis det viser sig at der er væsentlige gener for omgivelserne fra fluer eller skadedyr på ejendommen (vilkår 8).

Lyspåvirkning

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.3 og 4.7, er der redegjort for gener fra husdyrbruget i form af lys. Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og udformning samt driftsform. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår om lys.

Udegående dyr

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.12 at det udendørs fjerkræhold ikke har væsentlig betydning for det omgivende miljø.

Affald

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.1 og 3.8.2 er der redegjort for affald på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ^{vii}* for erhvervsaffald efterleves. Ikast-Brande Kommune finder det derfor ikke nødvendigt at stille vilkår om affald.

Olie- og kemikalieopbevaring

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.3 er der redegjort for olie- og kemikalieopbevaring samt pesticider og medicin på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler med hensyn til opbevaring af olie og kemikalier samt medicin for at sikre mod forurening. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår til dette.

Transport

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.5, 4.6 og 4.9 er der redegjort og vurderet på transporter til og fra husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår i forhold til transport – vær dog opmærksom på det tidligere nævnte vilkår om støj fra interne transporter (vilkår 9).

Spildevand

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1 er der redegjort for afledningen af spildevand. Ikast-Brande Kommune vurderer, at afledning af spildevand fra staldanlægget sker efter gældende regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1 er der redegjort for opbevaringskapaciteten for husdyrgødning på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at opbevaring af husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, hvilket vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT.

Ikast-Brande Kommune vurderer – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf. Af samme grund finder Ikast-Brande Kommune, at dele af den foreskrevne vilkårsfastsættelse i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 36 er overflødig, idet dele af indholdet følger af generelt gældende, danske regler.

Der er i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.9, redegjort for anvendelsen af BAT på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at der anvendes BAT på følgende områder:

BAT –reduktion af ammoniakemission

Anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. BAT-kravet for husdyrbruget er beregnet til 7.155 kg N/år og aktuelt er der i ansøgt drift en ammoniakemission på 4.265 kg N/år. Kravet er således overholdt. Se nedenstående tabel. Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at husdyrbruget anvender BAT i forhold til ammoniak- og lugtemission.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5.817	1.338	7.155
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2.926	1.338	4.265
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	2.890
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Ikast-Brande Kommune stiller vilkårene 11 - 15 vedrørende 3 x ugentligt udmugning for at sikre miljøeffekten af dette.

BAT – råvarer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1, at husdyrbruget anvender BAT med hensyn til fodring og foderhåndtering.

BAT – vand og energi

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.4, 3.8.5, 4.10 og 4.11, at husdyrbruget anvender BAT i forhold til vand- og energiforbrug.

BAT – management

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten afsnit 3.1, og afsnittene 4.4 - 4.11, at husdyrbruget anvender BAT i forhold management.

Samlet vurdering om anvendelse af BAT

Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT i forhold til valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, råvarer, ressourceforbrug og management m.v. Ikast-Brande Kommune bemærker, at husdyrbruget efter det oplyste overholder emissionsgrænseværdierne vedrørende ammoniak og lugt.

Ikast-Brande Kommune vurderer således sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene for denne miljøgodkendelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives senest fredag den **19. februar. 2021.**

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrbrugloven*, klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *Husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske inden for seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Kristian Andreassen
Landbrug og landzone

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående med 30 dages frist til at kommentere udkastet:

Ansøger: Henry B Jensen, Brandevej 64, 7330 Brande - e-mail: henrybjensen@gmail.com

Konsulent: Niels Provstgård, Søhøjlandets Regnskabskontor, Nørreskov Bakke 28, 8600 Silkeborg - e-mail: nep@shlrk.dk

Orientering om at udkast foreligger, og at der er 30 dages frist til at kommentere udkastet er sendt til:

Ejere og brugere af følgende nabobeboelser, samt nabomatrikler

- Brandevej 60, 7361 Ejstrupholm
- Brandevej 62, 7361 Ejstrupholm
- Brandevej 64, 7361 Ejstrupholm
- Brandevej 80, 7361 Ejstrupholm
- Hygildvej 15, 7361 Ejstrupholm
- Hygildvej 15C, 7361 Ejstrupholm
- Munkhøjvej 12, 7361 Ejstrupholm
- Munkhøjvej 12, 7361 Ejstrupholm
- Tykskovvej 26, 7361 Ejstrupholm
- 2d, Tykskov Gde., Ejstrup

Kopi af afgørelsen inklusiv bilag sendt til:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@ae.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
 - Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
 - Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV – e-mail: trnord@stps.dk

Konsulent: Niels Provstgård, Søhøjlandets Regnskabskontor, Nørreskov Bakke 28, 8600 Silkeborg, e-mail: nep@shlrk.dk

Orientering om at afgørelsen er offentliggjort er sendt til:

- Kirsten Tranholm Gravesen, Munkhøjvej 12, 7361 Ejstrupholm

Bilag

Bilag A:	Oversigt over lovgivning
Bilag B:	Miljøkonsekvensrapport
Bilag 1:	Situationsplan
Bilag 2:	Anvendt anlæg og produktionsareal
Bilag 3:	Kategori 1, 2 og 3 natur

Bilag A

Oversigt over lovgivning

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (*Husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (omarbejdning) (med senere ændringer) (IE-direktivet).

^v Lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 af lov om miljøbeskyttelse (med senere ændringer) (*Miljøbeskyttelsesloven*).

^{vi} Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse (*Naturbeskyttelsesloven*).

^{vii} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: http://www.affaldoggenbrug.ikast-brande.dk/media/2683951/regulativ_for_erhvervsaffald_2012.pdf

Miljøkonsekvensrapport til § 16a ikke IE-brug Konventionelsk ægproduktion

Kartofler og æg

Etageanlæg - konsumæg

BRANDEVEJ 64, 7361 Ejstrupholm

Skema 220210 i Husdyrgodkendelse.dk

*38.700 stipladser – 4.970 m² produktionsareal – 478 m²
gødningslager – 4.265 kg N/år*

Produktion i eksisterende stalde

Indsendt:

Sidst revideret 17. november 2020

Stamdata

Ansøger og ejer	<i>Henry B Jensen Kartoffelavler Brandevej 64 7330 Brande Mail: henrybjensen@gmail.com</i>
	<i>Kontaktperson på miljø sagen: Henry B Jensen Mobil: 20279170, Mail: henrybjensen@gmail.com</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Brandevej 64, 7330 Brande</i>
CVR-nummer	<i>67669258</i>
CHR-nummer	<i>68738</i>
Kommune	<i>Ikast-Brande Kommune</i>
Ejendomsnummer	<i>7560002318</i>
Matrikel-nr.	<i>2c, Tykskov Gde., Ejstrup</i>
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	<i>Ingen andre husdyrbrug</i>
Biaktiviteter	<i>Ingen biaktiviteter.</i>
Ansøgningsskema	<i>220210</i>
Konsulent	<i>Niels Provstgård Søhøjlandets Regnskabskontor, Plante & Miljø Nørreskov Bakke 28, 8600 Silkeborg, CVR-nr. 27350755</i>
Ansøgning indsendt Sidst revideret	<i>6. oktober 2020</i>

Stamdata	2
1. Indledning	5
2. Ikke-teknisk resume	5
3. Husdyrbruget og det ansøgte	8
3.1 Indretning og drift af anlægget	9
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	12
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	12
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed	13
3.4.1 Generelle afstandskrav	15
3.5 Ammoniakemission	15
3.5.1 Naturpunkter	16
3.6 Lugtemission	18
3.6.1 Kumulation til naboer	19
3.7 Øvrige emissioner og gener	19
3.7.1 Støj	19
3.7.2 Støv	19
3.7.3 Lys	20
3.7.4 Skadedyr	20
3.7.5 Transporter	20
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer	20
3.8.1 Døde dyr	20
3.8.2 Affald	21
3.8.3 Olie- og kemikalier	21
3.8.4 Energiforbrug	21
3.8.5 Vandforbrug	22
3.9 BAT-Ammoniakemission	22
3.10 Grænseoverskridende virkninger	24
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker, og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	25
4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter	25
4.2 Begrænsning af ammoniakemission	27
4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur	28
4.4 Lugtgener for omboende	28
4.5 Støjgener	29

4.6	<i>Støvgener</i>	30
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	30
4.8	<i>Skadedyr</i>	31
4.9	<i>Transporter</i>	31
4.10	<i>Energi</i>	31
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	32
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	32
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	33
4.14	<i>Alternative løsninger</i>	34
4.15	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	34
5.	Oplysninger om IE-husdyrbruget Husdyrbruget er ikke et IE-brug med mere end 40.000 stipladser til fjerkræ.	34
6.	Konklusion	35

1. Indledning

Ejendommen har en miljøgodkendelse fra 22. september 2008, den er revurderet 31 juli 2017. Dengang blev miljøgodkendelsen reduceret idet der ikke var høns i stald 7, stald med berigede bure. Juni 2017 blev der anmeldt skift af dyretype for at få burhønerne godkendt som skrabehøner i etageanlæg. Desuden var der bygget en veranda på stald 9.

Placering af staldene fremgår af bilag 1.

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer godkendelsen af konsumægproduktionen på Brandevej 64.

Godkendelsen gør det muligt at etablere en alternativ ægproduktion på ejendommen. De anlæg, der skal renoveres, vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Miljøgodkendelsen giver lov til følgende:

- Etablering af 4.970 m² produktionsareal.
- Gødningslager på 464 + 14 = 478 m²
- Et dyrehold, som består af æglæggende høns til konsum.
- Renovering af 1.250 m² staldbygning (bygning 7) inklusive pakkeri, stalden ønskes godkendt til 1.830 m² produktionsareal. Desuden siloer til foder ved stalden.
- Gødningshus (nr. 10) og ny gødningscontainer til stald 7. Eksisterende produktion fortsætter uændret (stald 9).
- Placering af stald og øvrige anlæg ses i bilag 1.
- Fjerkrægødning lagres i gødningshus og i lejede gyllebeholdere.

For at overholde kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT), er det ansøgers forslag at der stilles vilkår om anvendelse af gødningsbånd med udmugning 3 gange om ugen. BAT vurderes dermed at være anvendt i tilstrækkeligt omfang.

Der bygges ikke nyt, men ændres i produktionsform fra beriget bur til etageanlæg til frilands- eller skrabehøns i etageanlæg med gødningsbånd.

2. Ikke-teknisk resume

Henry Jensen har produceret konsumæg i en meget lang årrække fra ejendommen på Brandevej 64. Der har gennem årene været anvendt forskellige staldtyper og indretninger af staldene med ægproduktion, alle konventionelle. De to eksisterende stalde med ægproduktion ønskes også i fremtiden anvendt til konsumægproduktion. Godkendelsen skal ske efter ny lovgivning (stipladsmodellen). I stedet for burhøns ønskes høns i fritgående systemer på hele ejendommen.

Det er kun den ene stald der skal laves om, den anden stald er allerede i 2012 ændret fra bure til etageanlæg til frilandshøns. Der har været fuld produktion i staldene siden opstart.

Der er en mindre ændring af lagret til opbevaring af fast husdyrgødning ved Stald 9. Husdyrgødningen lagres i et lukket gødningshus som også blev anvendt, da der var burhøns i staldene.

Henry B Jensen driver også markdrift. Der er bl.a. en produktion af kartofler som afsættes til fabrik.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Der er foretaget lugtgenereberegninger i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne er foretaget til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone. Beregningerne viser, at lugtgenereafstanden til disse er overholdt.

Mulige gener fra husdyrbruget

Forhold som støv, støj, transport mm. er beskrevet, og det er vurderet, at der ikke vil være øgede gener som følge af det ansøgte.

Landskab

Brandevej 64 ligger i et område præget af landbrugsdrift med få beboelser. Ejendommens bygninger ligger i nær tilknytning til hinanden, og der bygges ikke nyt.

Påvirkning af natur

Der er foretaget beregninger for ammoniakpåvirkningen af nærliggende beskyttede naturområder – naturområder der er beskyttet af Husdyrbrugloven. Beregningerne viser, at der ikke sker en øget påvirkning af disse naturområder, og Husdyrbruglovens krav er dermed overholdt. Ejendommens produktion og lager af husdyrgødning har en lavere belastning end den godkendte produktion for 8 år siden. Den samlede ammoniakbelastning er 4.264,7 kg NH₃-N/år af det ansøgte, fra stald og lager. Det er en meremissionen på 655,3 NH₃-N/år i forhold til nudriften.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Der anvendes bedste staldsystem til ægproduktionen, som er et fleretagesystem. Miljøteknologien "hyppig udmugning" er benyttet til reduktion af ammoniak.

Samlet set vurderes det, at det ansøgte kan gennemføres uden øget påvirkning af de nærliggende naturområder.

Hvad ansøger vil gøre for at imødegå disse påvirkninger:

Lugt

Ved at renholde produktionsområdet minimeres lugtgenerne. Husdyrgødning som ikke kan lagres i eget gødningshus, køres løbende til lejede gyllebeholdere i området. Der vil ikke være lugtgener fra markstakke eller andre gødningslagre.

Landskab

Staldene bliver ikke ændret udadtil og stadig i samme farvevalg som tidligere

Natur

Ved at anvende BAT staldsystem og hyppig udmugning, er ammoniakbelastningen på den

nærliggende natur ikke øget væsentligt med det ansøgte. I forhold til ejendommens emission for 8 år siden er der en påvirkning på -497,5 kg N/år. Det hænger sammen med en reduktion i dyreholdet og at der anvendes et nyt staldsystem hvor hønerne går frit i staldene.

Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved ophør

Der findes andre staldsystemer til produktion af konsumæg. Der har ikke været overvejelser om at anvende et andet staldsystem end etageanlæg. Det er det system som tilgodeser hønernes behov bedst. Desuden er staldklima bedre for både høns og de mennesker som skal arbejde i staldene.

Staldsystemet er det bedst tilgængelige og der kan praktiseres hyppig udmugning i etageanlæggene. Denne teknik er anerkendt af Miljøstyrelsen, og der er dokumentation af effekterne i Teknologibladet for den type management. Ved at fjerne den faste gødning 3 gange om ugen, reduceres ammoniakemissionen med 36 %.

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil stalde og gødningshuse mv. blive tømt og rengjort. Kemikalierester (vacciner og medicin) bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende affaldsregulativ i Ikast-Brande Kommune.

Restlager af vaccine i forrum fjernes og bortskaffes til veterinær leverandør. Andet erhvervsaffald afhentes af godkendt modtager.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

Husdyrbruget har færre end 40.000 stipladser til fjerkræ (38.350) og har efter anvendelse af ammoniakreducerende tiltag en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N/år. Derfor er husdyrbruget ikke et IE-brug og der skal træffes afgørelse efter husdyrbruglovens § 16 a.

Der er tale om en landbrugsejendom hvor driften omfatter kartofler, alm planteavl og ægproduktion. Landbrugsejendommen ejes af Henry B Jensen med CVR.nr. 67669258. Der er lang tradition for ægproduktion på landbrugsejendommen. Stuehus samt øvrige driftsbygninger ligger på matr.nr. 2c Tykskov Gde., Ejstrup.

Husdyrbruget på Brandevej 64 har en miljøgodkendelse til:

- 21.200 årshøner (konsumæg, voliere m. gødningsbånd, fritgående høns med udeareal) (23.380 stipladser)
- 11.430 årshøner (konsumæg, bure m. bånd, staldgødning) (14.720 stipladser)

Der ønskes en godkendelse efter stipladsmodel til:

Hønepladser friland (stald 9) konsumæg, voliere m. gødningsbånd, fritgående høns med udeareal	23400
Hønepladser skrab (stald 7) konsumæg, voliere m. gødningsbånd, Skrabe- eller fritgående høns med udeareal	14950

Samlet 38.350 konventionelle høner i etageanlæg. Hønerne er fordelt i to stalde – Stald 7 og 9. Derudover består husdyrbruget af et gødningshus, placeret ved Stald 9, en container til fast gødning fra Stald 7. Produktionsarealet er beregnet ud fra disse stalde og gødningslagre. Til hver stald hører der et ægpakkeri og servicebygning til.

Afsætning af æg sker til autoriseret ægpakkeri.

Ejendommen består af flere driftsbygninger, en bygning på 1.420 m² som anvendes til kartoffellager, to lade bygninger der anvendes til halm og maskiner. Der er en privat garage og et stuehus.

Staldbygningen inklusive kartoffellager, værksted mm, lade og garage er på ca. 4.250 m². Staldsystemet til konsumægproduktion er et flere-etagesystem, og hver stald med høns har et produktionsareal angivet i bilag 2 og miljøkonsekvensrapportens tabel 2. Stald 9 er forsynet med veranda. Den fungerer som overgang til hønsegård. Veranda har fast gulv, som er forsynet med strøelse. Verandaen kan desuden være forsynet med vandsystem og kan anvendes ved tildeling af grovfoder.

3.1 Indretning og drift af anlægget

I bilag 1 ses en situationsplan over husdyrbuget med stald og opbevaringsanlæg til husdyrgødning og fodersiloer.

Produktionsarealet består af betongulv i stald, betongulv i veranda og det plastikgulv, som findes i selve etageanlægget. Desuden er redearealet i anlægget medregnet (bilag 2).

Tabel 1

	Hus / lade / stald	Anvendelse	Størrelse m ²
A	Stuehus	Beboelse	190
B	Garage	Bil mm	150
C	Lade 1	Maskiner	350
D	Lade 2	Maskiner	300
E	Kartoffelhus	Værksted, lager og kartoffelanlæg	1420
Stald 7	Etageanlæg 7	Konsumæg	1320
Stald 9	Etageanlæg +veranda 9	Konsumæg	1740
H	Gødningshus 10	Husdyrgødning	467
		I alt	5.937

Afstandskrav

Produktionsanlægget ligger samlet på adressen Brandevej 64, Tykskov, 7361 Ejstrupholm.

Det samlede produktionsanlæg ligger lidt over 4 km nordøst for Blæsbjerg, Brande byzoneafgrænsning og ca. 4,3 km sydvest for afgrænsningen af sommerhusområdet ved Ejstrup Sø. Anlægget ligger mere end 750 m fra en samlet bebyggelse (Lundfodvej 25) beliggende i landzone. Afstand til nærmeste nabo (Munkhøjvej 12, 7361 Ejstrup holm), enkeltbolig uden landbrugspligt, til det samlede produktionsanlæg er ca. 275 m. Alle afstandskrav er overholdt. Den tilladte produktion overholder lovens afskæringskriterier for lugt.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Husdyrgødningen fra ægproduktionen består af dybstrøelse og fast gødning. Ifølge normtal for staldsystemet afsættes 10 % af gødningen i hønsegården for frilandshøns. Gødningsproduktionen fra besætningen for den del hønsene afsætter på stald, er beregnet til 806 m³ årligt. Af denne mængde er ca. 98 m³ dybstrøelse, mens 707 m³ er fast møg. Frilandshønerne i stald 9 afsætter ca. 102 ton på udearealet. Der skal være mindst 4 m² pr høne og hønsegården udgør derfor ca. 9,5 ha.

Den faste hønsegødning under etager og slats fjernes 3 gange ugentlig via gødningsbånd og transporteres direkte til gødningshus eller lukkede containere. Containerne tømmes efter behov til eksternt lager. Gødning fra gødningshus køres ligeledes til andet lager efter behov.

Al dybstrøelsen fjernes ved holdskifte i forbindelse med rengøring, typisk efter ca. 60 uger, og afsættes direkte til markdrift eller lagres sammen med fast gødning.

Det er ansøgers vurdering, at opbevaring af husdyrgødning på ejendommen sker forsvarligt og uden væsentlig miljørisiko, herunder risiko for udsivning af næringsstoffer til grundvand, overfladevand og tør natur.

Foderopbevaring

Hønsefoder opbevares i lukkede udendørs fodersiloer. Ved stald 9 står en på 15 m³ og to på hver 40 m³. Ved stald 7 står en på 35 m³ og 2 på 20 m³.

Grovfoder i form af halm til hønsene opbevares i halmstak på arealet syd for gødningshuset og stald 9. Halmstak overdækkes med plast for at holde det tørt. Der er ingen befæstet ensilageplads.

Der kan lagres halmen i større mængder andre steder på ejendommen. Halmen bruges i forbindelse med kartoffelproduktionen.

Det er ansøgers vurdering, at opbevaring af foder ikke medfører risiko for væsentlig påvirkning af miljøet.

Spildevand

Restvand

Sanitært spildevand

Der fremkommer ikke sanitært spildevand fra husdyrproduktionen, og der ændres ikke på den eksisterende afledning af sanitært spildevand fra beboelsen.

Spildevand fra rengøring

Som hovedregel tørrengøres i forbindelse med holdskifte. Det er derfor sjældent, at der produceres spildevand fra vask af staldene. Der rengøres kun med vand hvis der er veterinære grunde til det. Vask med vand efterfølges af desinfektion. Rengøring og vask med vand sker mellem to hold. Vaskevandet opsamles i en samlebeholder på 3 m³, som ligger ved syd enden af stald 9. Den tømmes efter behov, og efter endt vask. Vaskevandet lagres i gyllebeholder på anden ejendom eller køres direkte på marken.

Vaskevand fra daglig vask af forrum og ægrum ledes også til samletank.

Tagvand og overfladevand

Vand fra vaske- og påfyldningspladsen til marksprøjten føres til en tidligere æblebeholder, hvorfra det udbringes på markerne efter behov. Alt tag- og øvrigt overfladevand nedsives.

Vask af maskiner mm (ingen vaskeplads)

Al vask af maskiner, redskaber og lignende, hvorfra der kan forekomme gødnings- og foderrester m.v. sker på et sted, hvor vaskevandet bortledes til opsamlingsbeholder til senere udbringning på markerne – eller på et areal med plantedække som græs eller lignende, hvor der ikke kan ske overfladeafstrømning til vandindvindingsanlæg, vandløb m.m. Maskinerne vaskes ikke men tørrengøres. Marksprøjte vaskes i marken og rester sprøjtes ud. Kemikalier påfyldes ligeledes i marken.

Produktionsareal

Staldenes størrelse er dimensioneret efter antallet af hønepladser (stipladser), der angiver den maksimale belægning. Produktionsformen er holddrift, dvs. stalden bliver fyldt til maksimal belægning, hvorefter der ikke sker genindsætning, i produktionsperioden. Den maksimale belægning for denne produktion er beregnet til 38.350 hønepladser. Den forventede dødelighed ligger, for konventionelt fjerkræ, på 3 - 5 %.

Produktionen foregår efter alt ind alt ud, og der er altid æglæggende høner i en af de to stalde. De to stalde er produktionsmæssigt forskudt med forskellig alder på hønerne.

Staldenes produktionsarealer er opgjort som følger

- nytteareal og veranda
- reddeareal og ekstra trådnæt

Tabel 2

Stald afsnit	Ny	Dyretype ved udstedelsen af miljøgodkendelsen	Staldsystem og teknologi	Produktionsareal (m ²)
7	Renoveret	Høner, konsumæg, friland eller skrabeæg	fleretagesystem med bånd, 3 gange ugentlig tømning, delvis fjernelse af dybstrøelse	1.830
9	Nej	Høner, konsumæg, friland eller skrabeæg	fleretagesystem med bånd, 3 gange ugentlig tømning	3.140
I alt				4.970

Opbevaring af husdyrgødning

Tabel 3

Opbevaringsanlæg nr.	Ny	Type	Miljøteknologi	Overfladeareal (m ²)	Kapacitet (m ³)
10	Nej	Gødningshus	Lukket hus	464	1200
2	Ja	Containere	Lukket container	14	30

Produktionsperiode og den daglige drift

De tekniske installationer udover vand-, foder, varme- og ventilationssystem omfatter etagerne med gødningsbånd og diverse dele til styring af reder og ægindsamling. Staldanlæggene er forsynet med siddepinde.

Ægproduktionen foregår som sagt efter princippet, alt ind, alt ud. Efter hvert hold tømmes og rengøres stalden grundigt med vand. Der kan også tørrengøres. Efter desinfektion af stald og servicerum følger en tomgangsperiode uden dyr i stalden. Tomgangsperioden er typisk 2 uger. Hvert hold har en rotation på 60 – 68 uger.

Rengøringen starter med, at al strøelse fjernes fra stalden, siloer tømmes og servicerum tømmes for emballage mm. Herefter rengøres stald og inventar. Specielt rengøres ventilation grundigt både udvendigt og indvendigt. Der afsluttes ofte med, at stald, forrum og arealer ved udgange desinficeres. Arealet i hønsegården lige uden for stalden rengøres også. Øvrig rengøring af hønsegård klares af sollys og udtørring. Arealerne omkring gødningslager har særlig fokus.

Efter tomgangsperioden, hvor stalden har stået tom og rengjort, gøres der klar til nye hønniker. Klargøringen består blandt andet af: udtørring af stalde, inventaret samles og afprøves og der tilføres en ny strøelse i en passende mængde på gulvet. Om vinteren opvarmes staldene også efter behov.

I den første del af produktionsperioden er lys, vand og foder vigtig. Foder tilpasses de unge hønens udvikling, og dagslængden tilpasses det lysprogram de kommer fra. I løbet af 2-3 uger sænkes temperaturen til 16- 20 °C og hønerne kommer i lægning. Der anvendes lysprogrammer og foderfaser for at opnå den ønskede udvikling på den ønskede tid. Vand- og fodersystemer tilpasses hele tiden til dyrenes udvikling og størrelse. Herefter skal frilandshønsene lære at bruge hønsegården. De får adgang nogle timer dagligt indtil de er fortrolige med arealet. Skrabehønerne er inde i stalden i hele produktionsperioden

Den daglige pasning består i at tilse dyrene og sørge for at foder, vand og klima er optimalt i forhold til dyrenes udvikling. Der indsamles døde dyr og der foretages inspektion mindst to gange dagligt. Drikkesystemet efterses regelmæssigt, så der altid er adgang til friskt drikkevand. Ægindsamlingen foregår automatisk som en af de første aktiviteter om morgenen.

Flytning af kyllinger til ægproducenten

Når kyllingerne er 16 – 18 uger har de nået en størrelse, hvor kønsmodningen vil starte. Dyrene indfanges og flyttes fra opdrætter til ægproducent. Transport foregår i specielle kasser samt lastbiler som er beregnet til dette formål.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer i ansøgt drift. Der etableres fast plads til container ved stald 7. Dette anlægsarbejde øges produktionsarealet med en container til fast gødning på 14 m². I eksisterende gødningshus ved Stald 9 bliver der opbevaring af fast gødning i hele arealet.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøger driver ikke andre husdyrbrug. Der er ikke samdrift med andre husdyrbrug.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Staldanlæggene på Brandevej 64 ligger over 4 km nordøst for Brande og lidt længere sydvest for Ejstrupholm. Nærmeste sommerhusområde ved Ejstrup Sø er beliggende i samme afstand. Samlet bebyggelse ved Lundfod er beliggende i landzone mere end 750 m vest. De to nærmeste naboer der kategoriseres som enkeltbolig ligger syd og øst for ejendommen. Munkhøjvej 12 og Brandevej 62 ligger hhv. 336 m og 352 m fra anlægget. Nærmeste landbrug er Hygildvej 15, 7361 Ejstrupholm.

De præcise afstande til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone kan ses i skema 220210 i husdyrgodkendelse.dk.

Figur 3a. Oversigt over beliggenhed af nabo, enkeltbolig

Figur 3b. Oversigt over beliggenhed af nabo, samlet bebyggelse.

Figur 3c. Oversigt over sommerhus og byzone.

Landskabet

Selve ejendommens udtryk ændres ikke. Der er derfor ikke behov for at vurdere de landskabelige hensyn.

Den ansøgte ændring af staldanlæg, og gødningsopbevaring vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Området er præget af landbrugsejendomme. Nærmeste større husdyrbrug, HYGILDVEJ 15, 7361 EJSTRUPHOLM, med kvæg ligger ca. 600 m nord/vest for anlægget.

Ejendommen ligger ikke inden for særlige økologiske forbindelsesområder eller potentielle naturområder. Derfor vurderes hønsegården ikke at påvirke dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.

Ejendommen ligger ikke inden for særligt værdifulde geologiske beskyttelsesområder eller Natura 2000-område.

Ejendommens bygninger er ikke omfattet af beskyttelseshensyn i forhold til kirker, søer, åer, fortidsminder eller skove

Ejendommens bygninger ligger ikke i et fredet område.

Der er ikke natur eller vandløb beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 på ejendommen.

Beskyttelseslinjer

I området ved ejendommen, som er udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde, kan der etableres byggeri til husdyr, især hvis der er tale om eksisterende produktioner som udvides.

Brandevej 64 ligger ikke indenfor:

- Søbeskyttelseslinjer
- Åbeskyttelseslinjer
- Kirkebyggelinjer
- Beskyttede sten og- og jorddiger
- Strandbeskyttelse
- Klitfredning
- Fredskov

3.4.1 Generelle afstandskrav

De generelle afstandskrav i Husdyrbruglovens §§ 6 og 8 er overholdt, se tabel 5.

Tabel 4

Afstand til	Lovkrav (m)	Faktisk afstand (m)
Naboskel	30	>30 m
Nabobeboelse	50	Ca. 275 m
Enkelt vandindvinding	25	<25 m*
Fælles vandindvinding	50	>50 m
Vandløb	15	>15 m
Dræn	15	> 15 m
Sø	15	>15 m
Beboelse på samme ejendom	15	>15 m
Offentlig vej	15	<15 m *
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25 m

* De anlæg (staldbygninger), som ikke overholder afstandskravene, er eksisterende.

De pågældende afstandskrav gælder i forbindelse med etablering af nye stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg mv. og ved ombygning af eksisterende stalde mv. Her bygges ikke nyt men ændres indenfor eksisterende bygninger.

For afstandskrav vedr. lugt, se særskilt afsnit nedenfor.

3.5 Ammoniakemission

Der sker ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre i form af luftbåret kvælstof. Denne ammoniakfordampning er beregnet i husdyrgodkendelse.dk for alle drifter

Den samlede årlige ammoniakemission fra husdyrbruget (totalemissionen) er beregnet til 4.265 kg N. Merdepositionen fra anlægget er faldende i forhold til 8 års drift, det er et resultat af anvendelse af

miljøteknologi og ændret til et staldsystem med lavere belægning og dermed en lavere emissionskoefficient pr m². I forhold til nudriften er der en øget emission. Stigningen fra staldanlægget er resultatet af et mere system der tilgodeser dyrevelfærd og som følge af, at der er hyppig udmugning med gødningsbånd kun kan praktiseres på den faste gødning. Dette har reduceret emissionen med 36 % fra stald 9 og stald 7 som begge forsynes med samme staldsystem. Der er stillet vilkår om tømning af gødningsbånd minimum 3 gange om ugen.

3.5.1 Naturpunkter

Beskyttelsen af naturen med dens naturtyper og arter, ligger i flere regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹, som skal overholdes hver for sig:

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område, Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage (nr. 64) beliggende ca. 2,3 km mod nord. Naturen er udpeget som tør hede og revling- indlandsklit.

- Beskyttelsen af kategori 1-natur (ammoniakfølsom natur i Natura 2000-områder). Hvis der er kategori 1-natur i nærheden af husdyrbruget, må den årlige deposition af ammoniak i naturområdet inklusiv det ansøgte (totaldeposition) højst udgøre 0,2, 0,4 eller 0,7 kg N pr ha, afhængigt af om der ligger andre husdyrbrug inden for 2,5 km radius ² med en emission der udløser kumulation.
- Beskyttelsen af kategori 2-natur (ammoniakfølsom natur af en vis størrelse uden for Natura 2000-områder). Den årlige deposition af ammoniak i naturområdet inklusiv det ansøgte (totaldeposition) må her højst udgøre 1,0 kg N pr ha³.
- Beskyttelsen af kategori 3-natur (ammoniakfølsom natur uden for Natura 2000-områder, herunder ammoniakfølsom skov og natur beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven⁴). Her er der ingen faste max-regler, men såfremt merdepositionen inklusiv 8 årsdriften er over 1 kg skal kommunen vurdere, om naturtypen kan tåle den samlede belastning af ammoniak og herefter om der skal stilles krav til den maksimale emission fra husdyrbruget.
- Beskyttelsen af sjældne arter, dette er de truede arter, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV samt arter som er truede efter danske regler (rødlistearter).

¹ Bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse af husdyrbrug. Fastlæggelse af, hvilke naturtyper der omfattes af kategori 1 og 2 følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 1 samt bilag 3, afsnit D.

² Jf. § 26 stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

³ Jf. § 26 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

⁴ Lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

Desuden kan kravet om anvendelse af BAT-teknologi også medføre krav om begrænsning i udledningen af ammoniak, se afsnit om BAT nedenfor.

Kategori 1 natur

Nærmeste kategori 1-naturområde er en hede i Natura2000 område beliggende ca. 2,3 km nordvest for anlægget. Der er kumulation med et andet husdyrbrug. Totalbelastningen fra anlægget er 0,0 kg N/ha/år. (se kort i bilag 3).

Kategori 2 natur

Nærmeste kategori 2 naturområde efter §7 er en hede beliggende ca. 300 m syd for anlægget. Hertil er en samlet totalbelastning på 0,8 kg N pr. ha, men merbelastningen er på -0,1 kg N pr. ha.

I tabellen nedenfor ses beregnet merdeposition af ammoniak i kategori 1-2-3-naturområder omkring husdyrbruget (se kort i bilag 3).

Samlet emission: **4264,7** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **-497,5** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **655,3** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Hede vest	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Kategori 2 med ruheden Mk NY KAT3	Kategori 3	Ansøger	0	S	-0,3	0,4	3,6
Hede mod syd	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	-0,1	0,1	0,7
Beskyttet hede Kat 2 NY KAT3	Kategori 3	Ansøger	0	S	-0,1	0,2	1,8
Hede nordøst	Kategori 3	Ansøger	1	Mk	-0,1	0,1	0,9
Hede syd	Kategori 2	Ansøger	1	Mk	-0,1	0,1	0,8
mose syd	Kategori 2	Ansøger	1	Bn	-0,1	0,1	0,5
mose nord	Kategori 3	Ansøger	2	Bn	0,0	0,0	0,1
Natura 2000 hede/ overdrev i habitatområde	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,0	0,0	0,0

Kategori 3 natur

Det fremgår af § 28 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der ikke kan stilles krav om, at merdepositionen bringes ned under 1,0 kg ammoniak pr. ha pr. år. Idet merdepositionen inklusiv 8 årsdriften er mindre end 1,0 kg N/år i alle naturpunkter, er kravet til kategori 3-natur overholdt.

Nærmeste kategori 3 naturområde er en hede, beliggende cirka 260 m meter øst for anlægget. Merbelastning er på -0,3 kg N pr. ha. i forhold til 8 års driften

Det er ansøgers vurdering, at ammoniakemissionen fra anlægget ikke vil medføre tilstandsændringer af beskyttet natur eller forringelse af levesteder for eller forekomster af sjældne arter. (se kort i bilag 3).

§ 3 natur

Der er beregnet ammoniakdeposition på fem § 3 søer/vandhuller nær husdyrbruget. Merdepositionen til disse er under 1,0 kg N/ha/år. Totaldepositionen er mellem 0,3-1,1 kg N/ha/år. Vurdering af denne påvirkning beskrives i afsnit 4.3.

3.6 Lugtemission

Lugtgenekriteriet er overholdt. Nærmeste nabo Munkhøjvej 12 uden landbrugspligt, ligger 336 meter sydvest for staldene.

Produktionsanlægget ligger samlet på adressen Brandevej 64, Tykskov, 7361 Ejstrupholm.

Det samlede produktionsanlæg ligger lidt over 4 km nordøst for Brande byzoneafgrænsning og ca. 4,3 km sydvest for afgrænsningen af sommerhusområdet ved Ejstrup sø. Anlægget ligger mere end 850 m fra en samlet bebyggelse (Lundfodvej 25) beliggende i landzone

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Brandevej 62	1	FMK	99,7	99,7	352	Ja
 Munkhøjvej 12	1	FMK	99,7	99,7	336,3	Ja
 Lundfodvej 25	0	FMK	177,2	177,2	860,7	Ja
 Lundfodvej 26	0	FMK	177,2	177,2	902,2	Ja
 Blæsbjerg, Brande	0	FMK	315,3	315,3	4077,3	Ja
 Ejstrup By, Ejstrup	0	FMK	315,3	315,3	4096,9	Ja
 Ejstrup By, Ejstrup	0	FMK	315,3	315,3	4342,9	Ja

Konsekvenszone: 400 m

3.6.1 Kumulation til naboer

Der er ikke indregnet kumulation fra andre husdyrbrug. Der er ingen andre husdyrbrug indenfor 300 meter i forhold til samlet bebyggelse og byzone, og ingen husdyrbrug indenfor 100 meter i forhold til enkeltbolig.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Der kan forekomme gener fra husdyrbruget som en følge af de aktiviteter som driften omfatter. De væsentligste miljøforhold er støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning og trafik til og fra husdyrbruget.

Der er en del aktivitet i forbindelse med produktionen, særligt transport til og fra staldene.

Nedenfor er miljøforholdene yderligere uddybet.

3.7.1 Støj

I forbindelse med transport af produkter og udførelse af markarbejde, vil der så vidt muligt blive kørt med maskiner i dagtimerne. Der vil blive taget hensyn til naboer ved, færdsel på vejene fra ejendommen til markerne. I forbindelse med markarbejde er vejret en begrænsende faktor, derfor kan kørsel forekomme på alle tider af døgnet også søndage og helligdage.

Transport i forbindelse med ægproduktion kan ikke afvises at finde sted i weekender eller på helligdage. Af hensyn til kapacitet på foder og kølerums kapacitet til æg er der fleksibel afhentning.

Der er støj af kortere varighed i forbindelse med fodertransport og aflæsning. Det er mest i dagtimerne og forventes ikke at være til unødigt gene. Fodertransport sker med lastbiler specielt indrettet til det fra foderfirma.

Ventilationsanlægget på staldene, den mekaniske ventilation kombineres med naturlig ventilation gennem lugerne til hønsegården i frilandsproduktionen, giver støj der påvirker omgivelserne. Ventilationsanlægget på skrabeægsstalden er af mere permanent karakter. Ventilationskravet styres af belægning i stalden og årstid. Derfor er støjen værst om sommeren, og i de perioder hvor hønerne ikke har adgang til hønsegården. Ventilationsanlægget rengøres og serviceres efter hvert hold høns. Det sikrer effekten af ventilationsanlægget, og at støjen begrænses mest muligt.

3.7.2 Støv

Støv undslipper fra produktionen via ventilationsluft. Produktionen foregår i et tørt klima, derfor vil der være støv i ventilationsluften fra staldene. Afstanden til naboer og støvmængden fra staldene er tilsammen det som karakteriserer graden af genen. Der er god afstand til naboerne. Nærmeste nabo er beliggende mere end 300 meter fra stalde. Stald 9 er mest åben og ventilationsluften bevæger sig langsomt, støvpartikler vil ikke kunne bæres ret langt. Beplantningen i hønsegården omkring staldene er med til at indfange støvpartikler. Fra stald 7 er der støv, men det forventes ikke at udbredelsen herfra vil skabe problemer.

I forbindelse med tømning og udkørsel af husdyrgødning kan der opstå støvgener. For at mindske støvgener mest muligt, bestræber ansøger sig på at afvikle disse aktiviteter indenfor normal

arbejdstid og på hverdage. Transportmateriel er indrettet til kørsel med dybstrøelse og fast gødning og vedligeholdes løbende. Vognene er indrettet så der ikke tabes materiale på vejen.

Der kan være støvgener i forbindelse med aflæsning af foder. Det begrænser sig til få timer ugentligt. Fodersiloerne er forsynet med støvfang i form af cykloner der separerer luft og foder ved aflæsning. Foderstøv skal undgås for ikke at danne grundlag for algevækst og tiltrække fugle og gnavere. Derfor sikres effektiv virkning af cyklonerne for at begrænse problemet.

3.7.3 Lys

Lyset i staldene følger et forud indtastet program. Der kan ikke undslippe lys fra staldene. Der er udendørs belysning ved læsserampe. Disse installationer er udstyret med tænd/sluk funktion.

I hønsestalden er lyset reguleret i forhold til bl.a. hønsenes udviklingstrin og der er mulighed for lysdæmpning.

Lys bruges kun undtagelsesvis om aftenen og om natten.

3.7.4 Skadedyr

Fra etageanlæggene er der normalt ingen fluegener, idet hønerne spiser fluelarverne inden de udklækkes. Fra gødningslageret kan der opstå fluegener. Dette minimeres ved, at gødningscontainerne lukkes tæt, når der ikke tilføres gødning.

Der renholdes omkring stalde og gødningslager for at forhindre udvikling af fluelaver. Evt. bekæmpelse vil blive udført efter retningslinjer fra AGRO – INSTITUT FOR AGROØKOLOGI AARHUS UNIVERSITET.

Der er 0 – tolerance overfor gnavere. Hygiejnestandarden skal være i top, fordi dyr og staldanlæg jævnligt testes for salmonella.

3.7.5 Transporter

Antallet af transporter vil være uændret – måske endda mindre. Der afhentes æg to gange om ugen, og foder leveres hver 10. dag, men døde dyr typisk afhentes hver 14. dag om vinteren og én gang om ugen i den øvrige del af året. En 7½-tons møgspreader er blevet udskiftet med en 18 tons, så der kan transporteres mere gødning ad gangen. Antallet af transporter med husdyrgødning er dermed minimeret. Øvrige transporter i forbindelse med husdyrbrugets drift vil være uændret

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

Ansøger er opmærksom på, at virksomhedens energikrævende installationer og materiel holdes opdateret ved jævnlig opmærksomhed og relevante eftersyn, så der er fokus på forbruget.

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr fjernes dagligt fra staldanlæg. Opbevaringen sker i lukkede containere ved de to stalde. De samles ved nordgavl af stald 7

Efter behov tilkaldes DAKA for tømning og bortskaffelse. Containerne stilles et stykke væk fra staldene for at mindske risiko for smitte med sygdomme. Der er ingen uanmeldte afhentninger af døde dyr.

Efter afhentning stilles containerne ikke på plads med det samme, idet de har været i kontakt med et fremmed transportmateriel, der potentielt kan være smittebærer. Afhængig af vejrforholdene sættes containerne på plads efter et par timer til op til et døgn. Med jævne mellemrum rengøres beholderne.

Opbevaring af døde dyr er reguleret af Fødevarestyrelsens "Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr".

Det forventes, at det ansøgte vil øge mængden af døde dyr. I nudriften er der ca. 1.800 kg døde dyr årligt. Det stiger til ca. 2.400 kg/år.

3.8.2 Affald

Der vil i den daglige drift være en række affaldsprodukter til bortskaffelse, både gennem den kommunale ordning og modtagestationer. Det tilstræbes at opbevare og bortskaffe affaldet i overensstemmelse med Ikast-Brande Kommunes affaldsregulativ.

Beskrivelse af fast affald.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Brændbart affald, fx plast og tomme fodersække af papir samles i 500 liters container.

Glas og elektronisk udstyr afleveres på genbrugsstation.

3.8.3 Olie- og kemikalier

Der opbevares olier og kemikalier på Brandevej 64, i værkstedet. Det bruges i forbindelse med markdriften. Kemikalier opbevares i en fryser i et aflåst rum i maskinhuset.

Der opbevares rengøringsmidler, medicin og vacciner som anvendes i produktionen. Der findes køleskab til diverse dyrlægeordnede præparater i servicebygningerne, som er aflåst.

Der anvendes stort set ikke medicin i produktionen. Evt. lægemiddelsrester og brugte kanyler samles i særlig beholder og bortskaffes som veterinært risikoaffald på containerplads.

3.8.4 Energiforbrug

Den største udgift til elforbruget er ventilation af staldene. For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele, herunder luftkanaler og fans, ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

Det daglige energiforbrug til belysning er opgjort til 440 kWh. Det opnås ved brug af elsparepærer.

Der bruges normalt ikke varmetilsætning til staldene, udover varme i forbindelse med indsætning af nye høner i meget kolde vinterperioder. Der er således ikke monteret et fast varmesystem i staldene. Der er varme i ægpakkeriet. Her arbejdes med pakning af æggene hver dag.

3.8.5 Vandforbrug

Vandforbruget afhænger af produktionsniveau og årstid. Vandforsyningen til højerne leveres fra eget Vandværk. Vand bruges til drikkevand og til vask af forrum og stalde.

Det største fokusområde er at mindske/undgå vandspild fra vandsystemet i staldene. Vandforbruget registreres dagligt, så uregelmæssigheder hurtigt kan opdages og afhjælpes.

Der anvendes ca. 2.000 m³ vand årligt, det er med husdyr i både stald 7 og stald 9. I dag bruges ca. 1.400 m³ fordi det kun er stald 9 som er i drift. Det samlede vandforbrug forventes at blive det samme, som da der var burhøns i stald 7.

Vandforbruget på ca. 1.400 m³ i dag omfatter drikkevand, daglig vask af forrum og pakkerum og evt. årlig vask af staldene. Det forventes ikke, at ændringen af staldsystem vil give en ændring af vandforbruget i ansøgt drift.

Ejendommen har en tilladelse til markvanding. Dette forbrug registreres separat og tilføres kartoffelproduktionen.

3.9 BAT-Ammoniakemission

Tabel 5 viser emissionen beregnet i Husdyrgodkendelse.dk. Det samlede BAT-krav er beregnet til 7155,20 kg N/år.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 3, afsnit 2.1.1 (Nye staldafsnit) og 2.1.2.1 (Særligt for staldafsnit, der er godkendt og/eller lovligt etableret før 1. august 2017, eller som lovligt etableres, udvides eller ændres i henhold til ansøgninger eller anmeldelser indgivet til kommunalbestyrelsen før 1. august 2017) er BAT-kravet for ikke IE-brug fastlagt til 1,6 kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år. For nye staldanlæg er BAT kravet 0,92 kg N/m² årlig.

Som det fremgår af tabel 5 er BAT-kravet således overholdt.

Tabel 5. Samlet BAT-beregning og ammoniakemission

BAT og faktisk emission	Emissionsfaktor	Stald	Emission
	Kg N/m ²	m ²	Kg N/år
Eksisterende skrabeæg - 9	0,92	3140,00	2888,80
Renoveret burstald - 7	1,60	1830,00	2928,00
			0,00
Stald samlet		4970,00	5816,80
Lager (fjerkræ)	2,80	478	1338,40
Lager(flydende)	0,40	0	0,00

Samlet lager			1338,40
Anlæg samlet			7155,20
Eksisterende skrabeæg - 9	0,92 med 36 % red	3140	1848,83
Renoveret burstald - 7	1,60 med 36 % red	1830	1077,50
Faktisk emission fra staldanlæg			2926,34
Samlet emission, produktionen			4264,74

Tabel 6. BAT-beregning og ammoniakemission på hvert staldanlæg

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? ⓘ				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
7	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,60	0,92
7	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,60	0,92
9	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Eksisterende staldafsnit	1,60	0,92
9	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Eksisterende staldafsnit	1,60	0,92
9	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Eksisterende staldafsnit	1,60	0,92

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT ? ⓘ							
Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#312451) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	1659	1,60	1	2654			
(#312453) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	171	1,60	1	274			
(#312456) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	2594	0,92	1	2386			
(#312459) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	285	0,92	1	262			
(#312460) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	261	0,92	1	240			

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om eksisterende og renoverede staldafsnit.

Tabel 7. Forudsætning for BAT-beregning

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Stald F (hus 30/40)	Høner, konsumæg, Økologiske, fler-etagesystem med bånd	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,96	0,96
Stald D (Hus 20)	Høner, konsumæg, Økologiske, fler-etagesystem med bånd	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,96	0,96

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Dette skal sammenlignes med den aktuelle emission fra staldanlæg i den ansøgte drift, der som allerede nævnt udgør 2.926 kg N om året. Lager bidrager med 1.338 kg N årlig Beregningen er lavet ud fra de husdyrtekniske data om bedriften, som ansøger selv har tastet ind i sin ansøgning, og som fremgår af vilkår nr. 1 og 2.

I beregningen indgår også anvendelsen af den miljøteknologi, som ansøger også har indtastet.

Ansøger har valgt et volieresystem med udmugning 3 gange om ugen ved hjælp af gødningsbånd til lukket lagring. Der er udarbejdet teknologiblade for gødningsbånd til æglæggende høns og der kan opnås en reduktion på 36 % ved 3 ugentlige

udmugninger sammenlignet med 1 ugentlig udmugning. Teknologien er midlertidigt optaget på Teknologilisten efter særlig aftale med Miljøstyrelsen.

BAT-kravet for emission af ammoniak er således overholdt med 2.890 kg N/år. Der er sat vilkår om anvendelse af ammoniakreducerende virkemidler.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker, og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

I dette afsnit vurderes det ansøgttes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) Befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) Materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) Samspeilet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Vurderingen i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i beskrivelsen af det ansøgte fra kapitel 3.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

Ejendommen er i fuld drift. Der er en besætning bestående af æglæggende høner, og jorden drives med planteavl som inkluderer kartofler. Det er et eksisterende anlæg, driften er uændret, dog renoveres stald 7 med nyt inventar. Hele ejendommen skal godkendes efter ny lovgivning.

Bygningerne er uændrede efter renoveringen. Det er et samlet anlæg, hvor stalde og gødningslager er beliggende samlet.

Brandevej løber langs marker og mindre skovparceller i det flade landskab. Der er langt til nærmeste landsby, men enkeltboliger og landbrug ligger side om side. Her er spredte små landsbyer, hvor enkeltboliger og landbrug ligger tæt.

Hele anlægget ligger inde i skovområde hvor der normalt ikke kommer folk uden et ærinde. Det er kategoriseret som særligt værdifuldt landbrugsområde. Bygningerne ligger på kanten af arealer til udvikling af eksisterende husdyrbrug til store husdyrbrug.

Landskab

Der bygges ikke nyt og hele produktionsanlægget ligger samlet. Bygningerne er opført i forskellige stilarter. Stuehuset er gulsten med grå eternittag. Garage og driftsbygninger til kartoffelproduktionen er hvidkalkede og røde mursten med grå eternittag. Der er en rundbuehal med røde plader til maskinhus, et gulstensmaskinhus med grå eternit. Stald 7 til fjerkræ er rødstensstald med grå eternit. Stalden har påbyggede udvidelser i grønne stålplader, her har der været forskellige staldtyper til udvidelse af hoved stalden. Servicebygningen med pakkeri mod nord er i grønne metalplader. Stald 9 og gødningshus er rundbuehaller i røde plader med hvide sider. Oprindeligt har denne stald også være etableret med bureproduktion til konsumæg. Verandaen på stald 9 er traditionel med rødt tag og hvide sider mod øst. Fodersiloer er i afdæmpede grå nuancer.

Ejendommen ligger udenfor bevaringsværdige landskaber og sammenhængende landskaber. Nærmest er Tykskov krat og Nørlund Bakkeø med Nørlund Plantage og Harrild Hede.

Det vurderes ikke, at der er landskabelige karaktertræk som påvirkes ved den beskrevne udvikling af ejendommen.

Kulturarv

Kulturarv knytter sig mest til Brande bymidte. Ejendommen er beliggende i landzone. Nærmeste områder med kulturhistoriske værdier er Elværkssøen og MES-sø mod sydvest. Nord for ejendommen ligger Hygild Plantage med oldtidsmiljøer som omfatter flere gravhøje.

Overalt er der præg af menneskets tilstedeværelse, og kun få steder er der tale om uberørt natur. Menneskets bosættelse og brug af naturressourcer op gennem historiens forskellige tidsaldre kan aflæses i landskabet. Hver generation har sat sit præg.

Den almindelige landbrugsdrift kan som hovedregel fortsætte som hidtil, og der kan således stadig opføres erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, som er i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Kommunen vil dog, i det omfang det er muligt, varetage kulturhistoriske hensyn gennem administration af byggelovgivningen.

Udpegningen har desuden til hensigt at beskytte områdernes kulturlandskabelige fortælleleværdi.

Det vurderes ikke, at forsat drift i bygningerne og eksisterende anlæg har negativ indflydelse på kulturarven i Ikast-Brande Kommune og de udpegede områder.

Kulturhistoriske værdier

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Samfundsudviklingen føjer hele tiden nye lag til kulturhistorien i landskabet. Overalt findes der historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor betydning for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

Ikast-Brande Kommune er ikke præget af værdifuld bygningskultur. Der findes ingen købstæder, slotte eller herregårde. Her er det jorden og infrastrukturen, der har skabt de værdifulde kulturhistoriske spor. Det er historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse. Og det er historien om, hvordan jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne. Tekstilindustrien har også sat tydelige spor - især i Ikast.

Det er vores vurdering at området omkring Brandevej 64 ikke indeholder elementer som er særlig bevaringsværdig, og forsat drift på lokaliteten kan ske uden at forringe kulturhistoriske værdier.

Bilag IV arter

Nord for anlægget ligger Natura 2000 området Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage (nr. 64). Naturen er udpeget som tør hede og revling- indlandsklit. Der er ingen optegnelser for bilag IV arter.

Anlægget ligger udenfor spredningsveje og potentielle spredningsveje for dyr og planter.

Stor Vandsalamander, frøer og tudser findes i mose ca. 500 m nord for anlægget. Der er yderligere et par vandhuller i området hvor overvågning foretages.

Jævnfør Ikast-Brande Kommunes hjemmeside og oplysninger fra BorgerGIS er følgende bilag IV observeret i området: Damflagermus, Vandflagermus, Brun-Flagermus, Langøret Flagermus, Sydflagermus, Troldeflagermus, Pipistrellflagermus, Odder, Markfirben, Storvandslamander, Spidssnudet Frø, og Ulv. Padderne er observeret i Ikast-Brande Kommune, og idet deres primære levesteder er i vandhuller, er der stor sandsynlighed for, at de også forekommer i vandhullerne omkring Brandevej 64. Odderen overvåges ved udløbet fra Skjern Å til Mes sø.

Da der ikke sker en meremission af ammoniak fra husdyrbruget i forhold til 8 års drift, vurderes det, at ændringerne ikke vil medføre en forringelse af den omkringliggende natur, og dermed ikke forringe levevilkårene for bilag IV arterne eller andre arter af planter og dyr.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

Der sker hele tiden en udvikling indenfor teknologien i forbindelse med husdyrproduktion. Nogle teknikker kan implementeres direkte, mens andre kræver radikale ændringer af staldanlægget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Den anvendte teknologi bevirker, at udledningen af ammoniak ligger under BAT-kravet.

Egenkontrol

Kontrol af teknikker sker via tilsyn og anvendelse af logbog for hyppig udmugning af fast gødning fra stald 7 og 9. Gødningshuset er forsynet med overdækning, og emissionen kan således ikke minimeres yderligere.

Det er vores vurdering, at produktionen, med de begrænsninger staldanlægget har, i væsentlig grad tager hensyn til ammoniakudledningen ved brug af teknologi.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

Produktionen er i dag mindre belastende end for 8 år siden, som er referencepunktet. Den husdyrproduktion, som er aktiv i dag, omfatter kun den ene stald, men produktionsretten på stald 7 er ikke bortfaldet. Renovering af stald 7 fra æglægningsbure til etagesystem, som er et staldsystem der opfylder moderne krav til dyrevelfærd, giver en øget emission.

Belastningen af natur beliggende indenfor Natura 2000 områder er uændret. Afstanden er over 2 km, det er så langt at der ikke er nogen målbar forskel.

De undersøgte naturtyper, som skal beskyttes og som ligger nær ejendommen, får heller ingen merbelastning, der ikke kan tillades ifølge lovgivningen. Det er først og fremmest eng og mose syd for ejendommen som er af interesse. Nærmeste KAT 2 naturområde får en belastning på 0,6 kg N/ha/år og den maksimale tilladte påvirkning er 1,0 kg N/ha/år. Områdets tilstand er ikke ændret de sidste 10 – 15 år.

Bilag IV arterne og deres levesteder påvirkes ikke negativt, da der ikke bygges nyt og ændres i landskabet. Levestederne er intakte og ændringen medfører ikke nogen forringelse af forholdene i forbindelse med ejendommens ammoniakemission fra produktion og lager.

Det vurderes, at natur ikke påvirkes negativt ved forsat drift og genetablering af produktion i stald 7. Nærmeste natur er enge og moser, hvor der er dyrkede arealer eller hønsegårde op til. Vurderingen er sket ud fra kortmateriale. De har ikke ændret karakter som følge af husdyrproduktion på ejendommen.

4.4 Lugtgener for omboende

Der henvises til afsnit 3.6 for yderligere beskrivelser.

Beregningerne i HUSDYRGODKENDELSE.DK viser, at lugtgenneafstandene overholdes for det ansøgte. Afstanden til nærmeste enkeltbolig er overholdt med 337 %, hvilket sikrer nabo mod gener.

udover det som loven tillader. Enkeltboligen er tæt på at ligge udenfor konsekvenszonen hvilket er det område, hvor husdyrbruget kan detekteres.

Konsekvenszonen er beregnet til 400 m. Det betyder, at både samlet bebyggelse og byzone ligger langt fra grænsen for at kunne mærke nogen lugtpåvirkning fra landbruget.

For at sikre bedst mulig drift er der i ansøgt drift taget hyppig udmugning i anvendelse. Der ligger et teknologiblad på management for fulddrænede stalde. Reduktionen af lugt er ikke fastlagt ved godkendte målinger men ammoniakemissionen reduceres med 36%, og denne teknologi anvendes på begge stalde.

I forhold til samlet bebyggelser og byzone overholder det ansøgte også lugtgeneafstanden, med den teknologi der anvendes i dag, og i fremtiden.

Det vurderes derfor, at lugtpåvirkningen ikke øges i en sådan grad, at den er skadelig, med anvendt management begrænses lugt fra anlægget. De nærmeste enkeltboliger er beliggende mere end 350 m fra husdyrproduktionen og geneafstanden er mindre end 100 m. For samlet bebyggelse og byzone er geneafstanden overholdt med stor margin.

4.5 Støjgener

Som beskrevet i afsnit 3.7.1 er de væsentligste støjgener forbundet med ventilationsanlæg og fodertransport og aflæsning.

De væsentlige daglige støjklender er fra stald 7 og 9. Der er ventilation i perioder med varmt vejr. Ved normal drift er den mekaniske ventilation i staldene kun på maksimal hastighed få gange dagligt. Der er frilandshøns i stald 9. Lugerne, som åbner til udearealerne, er ofte tilstrækkelig ventilation i dagtimerne med få høns inde i stalden.

Ved foderleverancer kan der opstå støjgener. Der er ca. 2 leveringer om ugen af 45 min varighed. Afstanden til nærmeste beboelse fra de forskellige udendørssiloer varierer mellem 300 – 380 m. Foderleverancerne er mest sandsynlig i dagtimerne på hverdage, hvor beboerne ikke er hjemme. Fodring af dyrene sker på faste tider. Der kan derfor være støj fra dyrene i forbindelse med fodringen. Fodringen foregår indendørs i staldene og i dagtimerne.

Periodevise støjklender

I ladebygningerne kan der oplagres afgrøder efter høst. Blæser, som kan anvendes til tørring af afgrøder, er placeret indendørs. Afstanden til nærmeste beboelse fra nærmeste lade hjørne er ca. 300 m.

Der er kørsel med maskiner til ejendommen og kørsel med maskiner i forbindelse med markarbejde. Især i sæson for optagning af kartofler og i forbindelse med vanding, køres der også udenfor normal arbejdstid.

Vurdering

Der er god afstand mellem støjklender og nabobeboelser. De anvendte anlæg til ventilation og fodring sikrer mindst mulig støj fra anlæggets daglige drift. Det vurderes, at der ikke vil opstå nye væsentlige støjgener eller nye generende kilder til støj. Støjende apparater er placeret indendørs. Blæsere til tørring af afgrøder sidder indendørs, hvilket begrænser støjgenen. Desuden er driftsperioden begrænset, ligesom perioden med meget færdsel i forbindelse med markarbejde.

4.6 Støjgener

Som beskrevet i afsnit 3.7.1 er de væsentligste støjgener forbundet med ventilationsanlæg, foderaflæsning og transporter.

Der kan opstå støjgener ved levering af foder. Ved transport på ejendommen i sommerhalvåret kan der ligeledes opstå støjgener, da tilkørselsforholdene til ejendommen udelukkende er grusveje.

Tiltag

På fodersiloerne er der monteret en støvcydon, således støjgenerne minimeres ved indblæsning af foder.

I tilfælde af væsentlige støjgener fra transport på ejendommens interne veje, kan hastigheden nedsættes, og ved yderlige behov kan vejene vandes for at binde støvet.

De anvendte tiltag vurderes til at være tilstrækkelige til at minimere støjgener.

4.7 Lyspåvirkninger

Som beskrevet i afsnit 3.7.3, er der begrænsede lyskilder udendørs ved staldene.

Staldene er forsynet med store ventilationsåbninger. Disse er placeret langs tag og i kip. På rundbuehallerne er der ventilationsåbninger i begge facader. Lyskilderne i staldene er ikke kraftige, men skal sikre en jævn belysning. Der er ingen afskærmning for lys udover klapper på staldene. Lyset i staldene er slukket om natten.

Ved porte, døre og siloer er der lys som gør færdsel sikker og tilstrækkelig til, at arbejdsmiljø er overholdt.

I maskinhus og lager er der også lys. Det er ikke kraftigt og er mest placeret indendørs. Der er ingen grund til at anvende kunstigt lys udenfor ejendommen, udover lys på maskinerne der kører i marken. Ejendommens beliggenhed med træer omkring sikrer mod fjernpåvirkning af lyset.

Det vurderes, at de tiltag som er foretaget og placeringen af lys på ejendommen er tilstrækkelig til ikke at genere naboer.

4.8 Skadedyr

Forholdene omkring skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i afsnit 3.7.4.

Al husdyrproduktion kan tiltrække skadedyr.

Rotter

For at minimere opformering af rotter er alt foder opbevaret i lukkede siloer. Hele anlægget er baseret på fast husdyrgødning, der fjernes fra stalden via gødningsbånd. Der er ikke opholdssteder i dette system.

Der er aftalt opsyn i forhold til skadedyr med et autoriseret skadedyrsfirma.

Fluer

Udtørring i staldene og udmugning 3 gange om ugen minimerer mulighederne for udvikling af fluelarver. Høns spiser fluelarver og finder alle larver i dybstrøelsen. Der er således ikke fluer i stalden. I gødningshuset kan der klækkes fluelarver. Der anvendes overdækning og gødningen tørres mest mulig. Da der kun er dybstrøelse i tør tilstand som ligger i staldene i længere perioder, hvor hønerne har adgang, vil der ikke være en væsentlig opformering af fluer.

Det vurderes, at de tiltag som er foretaget og bekæmpelsen på ejendommen er tilstrækkelig til ikke at genere naboer.

4.9 Transporter

Beskrivelse af transporterne til og fra husdyrbruget er beskrevet i afsnit 3.7.5.

Transporterne ændrer sig ikke væsentlig, der er ingen yderligere tiltag udover når der investeres i nyt materiel. Udviklingen indenfor transport går også i retning af mere synergi og effektivisering. Derfor forventes færre transporter i fremtiden.

Foder, afhentning af æg og døde dyr og andre serviceydelser sker også til begge stalde samtidig.

Udkørselsforholdene til offentlig vej forventes ikke at være problematisk.

Det vurderes, at de tiltag som er foretaget, og vej til og fra ejendommen er tilstrækkelig vedligeholdt og anlagt så det ikke genere naboer.

4.10 Energi

Energiforbruget og beskrivelse af energitiltag på ejendommen er beskrevet i afsnit 3.8.4.

Konkret for Brandevej 64 er der fokus på at holde energiforbruget på et minimum. Dette opnås bl.a. ved at sørge for, at ventilationen altid fungerer optimalt. Derfor er der særligt fokus på vedligehold af

anlægget, så ved hvert holdskifte gennemgås ventilationsanlægget for eventuelle defekter der skal udskiftes eller reparerer.

Der er valgt at bruge lysstofrør af lavenergitypen, og de udendørs lyskilder er med sensorer. Begge dele er med til at mindske energiforbruget.

Der er tale om eksisterende stalde, hvor stald 7 renoveres til et produktionssystem der tilgodeser dyrevelfærd. Ventilationen fungerer ved hjælp af få elmotorer. Foderanlæg og fodersiloer med snegle og transportsystemer bliver løbende vedligeholdet og udskiftet efter behov. Lys, pakkerum og kølerum til ægopbevaring er også løbende vedligeholdet. Derfor vil mulighederne for yderligere strømbesparelse være minimale.

Der tilsættes normalt ikke varme til konsumægproduktion.

Det vurderes, at de tiltag som er beskrevet, og de planer for renovering som findes på ejendommen, er tilstrækkelig til at holde energiniveauet på et acceptabelt niveau.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 3.8.5.

Det er i ejers interesse at begrænse vandforbrug og især vandspild. Der er egen vandforsyning, men overforbrug og spild giver større problemer med strøelse og våd gødning på gødningsbånd, som skal transporteres og håndteres.

Staldenes drikkesystem overvåges for spild og lækage. Der bruges iblodsætning i forbindelse med vask så der anvendes mindst mulig vand. Forbruget afviger ikke væsentlig fra normtallet.

Det vurderes, at de tiltag som er foretaget og management på ejendommen er tilstrækkelig til at holde vandforbruget indenfor de normale grænser.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Næringsstoffer fra husdyrgødningen anvendes i jordbruget. Der drives et varieret jordbrug fra ejendommen som omfatter korn, frø og kartofler. Der bliver udarbejdet sædskifteplaner gødningsplaner for anvendelsen af husdyrgødningen.

Stalde og gødningslager er indrettet så spild og udsivning undgås og kan opdages. Der er udelukkende fast gødning og dybstrøelse i staldene.

Frilandshønerne skal have adgang til udearealer. Der er etableret hønsegårde indrettet med beplantning og med mulighed for tilførsel af grovfoder. Hønerne har adgang i dagtimerne og lukkes inde i stalden igen for natten. Der er hegn omkring hønsegårdene for at holde ræve og andre rovdyr yde og for at holde hønerne inde.

Det vurderes at der ved anvendelse af hønsegårde ikke er forhold som er til fare for jord og jordbund. Der er lovgivning omkring belægning i hønsegården, hvilket sikrer anvendelsen.

Det vurderes, at de tiltag som er foretaget, driften og management på ejendommen er tilstrækkelig til ikke at skabe forhold, hvor jordarealer er i fare for at blive forurenet.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Hønerne indsættes ved 18 ugers alderen og gennemgår et fast vaccinationsprogram, under hele produktionsperioden. Der er ikke risiko for, at vaccinen tabes til omgivelserne da den gives indendørs. Fokus på biosecurity er med til at øge sikkerheden og mindske kontakt til udefrakommende.

Der anvendes normalt ikke antibiotika i produktionen, hønerne er mere følsomme for smitte udefra gennem besøg i stalden, end naboer er i risiko for smitte fra hønerne.

I hele produktionsperioden udtages salmonellaprøver, dyrene vil blive isoleret i det tilfælde, at besætningen konstateres smittet ved bekræftende prøver.

Der er fokus på *Campylobacter*, som er en bakterie som mest relaterer sig til kødproducerende dyr. Smitten sker oftest gennem drikkevand, men kontaktsmitte kan også forekomme.

MRSA

MRSA står for Methicillin Resistente *Staphylococcus Aureus*. På dansk betyder det methicillinresistente stafylokokker. Stafylokokker er en naturlig del af bakteriefloraen hos ca. 50 % af alle mennesker, og man kan ikke mærke, om man har stafylokokker f.eks. i næsen eller på huden. Det særlige ved MRSA er, at det er en type stafylokokker, der er resistente over for en række antibiotika, som ellers er standardbehandlingen mod stafylokokker. Blandt andet er de resistente overfor methicillin, der er i slægt med almindeligt penicillin.

Husdyr-MRSA (MRSA CC 398)

Husdyr-MRSA er en særlig type MRSA, som kan smitte fra dyr (hyppigst svin men også fjerkræ) til mennesker. Den rammer primært mennesker, der arbejder med levende svin. Husdyr-MRSA smitter mere sjældent fra menneske til menneske end andre MRSA typer, men der er personer, der ikke har været i kontakt med svin eller høns, som er blevet smittet med husdyr-MRSA.

Der foreligger ikke undersøgelser som påviser, at naboer til svinebesætninger er særlig udsat for infektion med MRSA CC 398. Det formodes også at gælde for større fjerkræbesætninger.

Salmonella og *staphylococcus* er også bakterier som kan påvirke sundheden. For fjerkræproduktionen findes prøveprogrammer som sikrer at besætningerne ikke er inficeret og æggene udgør en trussel for forbrugerne. Ejer og medarbejdere er opmærksomme og tager krav til hygiejne alvorlig. Der er faste procedurer for adgang, og omkring hvordan man forlader staldene efter endt arbejde.

Det vurderes, at der med anvendte teknik og hygiejnebarrierer i besætningen er taget tilstrækkeligt hensyn til naboers sundhed. Der er tiltag og procedurer internt som skal sikre personale og familie til personale. Når de forholdsregler er overholdt er der ikke nogen særlig risiko for naboer og ansatte og deres familier.

4.14 Alternative løsninger

Alternativ placering

Der er ikke undersøgt andre placeringer. Eksisterende stald ønskes genanvendt.

Alternativ staldindretning

For valg af produktionssystem til ægproduktion er der ikke andre staldtyper, der ud fra et miljømæssigt synspunkt, er bedre end denne inventartype med etageanlæg. Den reducerede ammoniakfordampning er medvirkende til, at gødningen har højere kvælstof indhold, og derfor er med til at forbedre udbytte i marken. En alternativ staldindretning har ikke været aktuel, især ikke når der tidligere har været bure i stalden og den derfor har de nødvendige konstruktions dele til et anlæg med etager.

Der er ikke noget ønske om at udvide bygningsmassen, kun etablering af nyt inventar som ikke omfatter en udvidelse af ejendommen. Den aktuelle placering tager hensyn til natur fordi der ikke etableres produktion udover den eksisterende bygning.

Det valgte staldsystem og management giver den laveste emission. Derfor er valget det bedste for naturen. Samtidig giver det staldsystem nogle muligheder for at holde høns indendørs, samtidig med at deres behov tilgodeses med funktionen af inventaret.

Vi har vurderet at forsat drift af anlægget under ny Husdyrlov er den rigtige løsning med en renovering af stald 7. Herunder ligger at potentialet i stalden ønskes udnyttet fuldt ud.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Niels Provstgård
Cand. Agro.
Søhøjlandets Regnskabskontor
Nørreskov Bakken 28
8600 Silkeborg
Søhøjlandets Regnskabskontor, CVR 27350755

5. Oplysninger om IE-husdyrbruget

Husdyrbruget er ikke et IE-brug med mere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

6. Konklusion

Denne godkendelse af den eksisterende ægproduktion med renovering af eksisterende stald fra burproduktion til etageanlæg, synliggør de påvirkninger som produktionen har på omgivelserne.

Lugtgeneafstanden er øget i ansøgt drift da der fremadrettet er et større areal til hønerne i stald 7 end før den renoveres. Geneafstanden er stadig overholdt med stor margen til naboer, samlet bebyggelse og byzone. I forhold til produktionen for 8 år siden er lugtgeneafstanden mindre.

Natur og landskab er ikke påvirket udover de lovgivningsmæssige grænser. Emissionsniveau er lavere end den produktion som var for 8 år siden. Der udledes således 497,5 kg N mindre årligt i ansøgt drift. Derfor vil produktionen ikke give anledning til påvirkning som ændrer natur og landskab. Landskabeligt er der ingen ændringer, da projektet udelukkende omfatter eksisterende bygninger.

Transporter, tidspunkter og indretning tager alle hensyn til de omkringboende. Produktionerne drives så der er mindst mulig gene for naboerne.

Samlet set vurderes det at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, natur og landskab.

En forsat drift i eksisterende stalde er bedste og mest rentable drift for ejendommen.

Henry Jensen
Brandevej 64
7361 Ejstrupholm

Silkeborg, d. 8. november 2020

Situationsplan

A: Stuehus
B: Garage
C: Maskinhus
D: Maskinhus
E: Kartoffelhus + værksted og garage
Fjerkræ, konsum: stald 7
Fjerkræ konsum: stald 9
H: Gødningshus

Stald 7 (set fra nord) – Renoveres til etageanlæg med gødningsbånd.

Fjerkræproduktion - Brandevej

- Afhentning af døde dyr ○

Bilag 2 – Anvendt anlæg og produktionsareal.

Definition af produktions areal:

Etageanlæg:

Produktions areal = Nytteareal + veranda.

Nytteareal:

Areal tilgængelig hele døgnet for hønerne. Bredden minimum 30 cm, en hældning på højst 14 grader og en frihøjde på minimum 45 cm. Redearealet indgår ikke i nyttearealet.

Beriget bur:

Produktions areal = antal hønepladser i bursystemet hvor der er et minimum areal på 750 cm² pr høne tilgængeligt nytteareal.

Nytteareal:

Areal tilgængelig hele døgnet for hønerne. Bredden minimum 30 cm, en hældning på højst 14 grader og en frihøjde på minimum 45 cm. Redearealet indgår ikke i nyttearealet.

I denne ansøgning er produktionsarealet et produkt af:

- Nytteareal
- Redeareal
- ekstra slats
- eventuel veranda

Redearealet er udelukkende medtaget som resultat af Ikast-Brande Kommunes fortolkning af Husdyrbruglovens definition af produktionsarealer. Det er i strid med beskrivelse af produktions areal som er angivet i DCA rapporten fra Aarhus Universitet.

Renovering af stald 7

Der kan f.eks vælges et anlæg fra Landmeco, der er beregnet ca. 14.900 stipladser i staldens lay out. Der er mere skrabeareal end reglerne i Bekendtgørelsen om beskyttelse af æglæggende høner foreskriver.

Som udgangspunkt er det gulvareale i eksisterende stalde som begrænser kapaciteten.

Der arbejdes ud fra 2 eller 3 rækket inventar i stalden.

Stald, indvendige mål:

- Længde 56 m – 4,00 m forende – 3,00 m bagende = 49,00 m anlæg til høns.
- Bredde 12,00 m
- Gulv 588 m²

Inventar:

- etager 10,28 * 49 m = 755,58 m²
- Ekstra slats og gulv = 315,42

Med 2 rækker inventar er der et nytteareal på 1.503 m² med en kapacitet på 13.527 hønepladser.

Reder:

- 20 sektioner med 2,792 m² i hver række
- 171,00 m² rede

Derfor er der i Ansøgt drift indsat $1.659 + 171 \text{ m}^2 = 1.830 \text{ m}^2$

Figur 1 Her er staldens inventar angivet, der er ingen veranda.

Produktions areal stald 9 eksisterende stald:

Staldens grundareal bliver 1.808,07 m², det er skrabe arealet på gulvet under hver floor.

Stald, indvendige mål:

- Længde 90 m – 4,062 m forende – 2,600 = 83,300 m anlæg til høns.
- Bredde 15,80 m
- 1.316,14 m² gulvareal

Inventar:

- (etager 3,051 + 1,508 m) * 3 * 83,3 m = 1131,80 m²

Med 3 rækker inventar er der en kapacitet på 22032 hønepladser. Det svarer til 2.448 m² nytteareal. En opmåling viser dog et areal på 2.594 m² i anlægget, svarende til 23.346 hønepladser

Reder:

- 83,30 m
- 3,4214 Reddebredde
- 285 m²

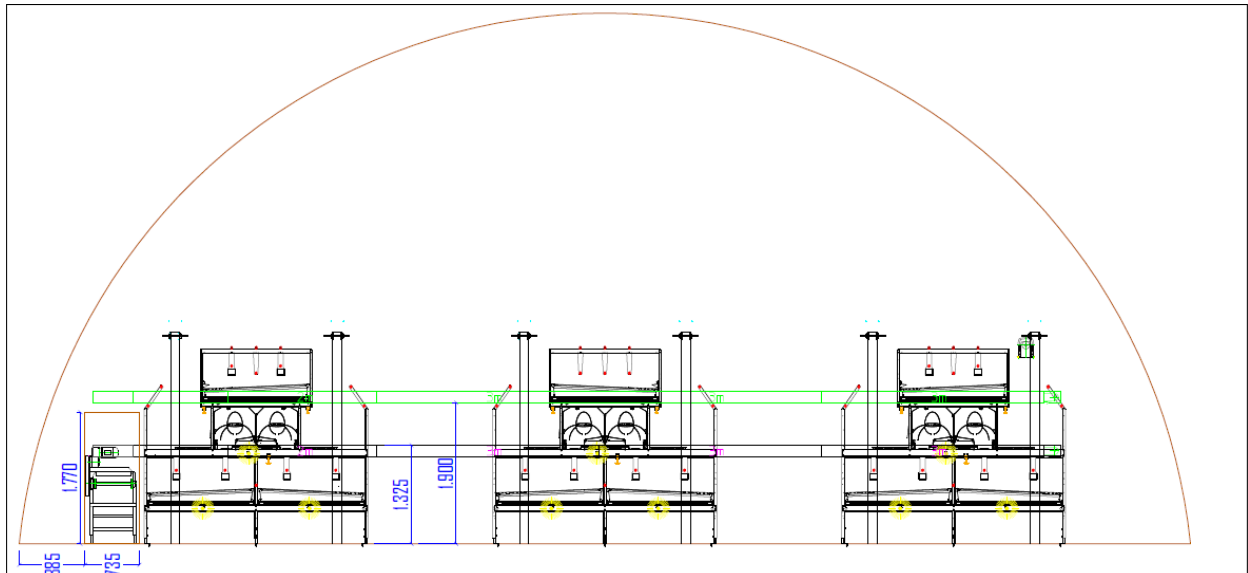
Derfor er der i Ansøgt drift indsat $2.594 + 285 \text{ m}^2 = 2.879 \text{ m}^2$

Verandaen åbnes og bruges derfor ikke til produktionsareal i ansøgt drift, arealet er åbnes og hører i fremtiden til udearealet.

Veranda, indvendige mål:

- Veranda placeres til den ene side, 87,00 m lang
- Bredde 3,00 m.
- Areal 261 m²

Derfor er der i nu drift indsat $2.594 + 285 + 261 \text{ m}^2 = 3.140 \text{ m}^2$

Inventar i anlæg, Landmeco, Combo

Figur 2. Teknisk tegning, tilbud fra Landmeco

